

РЕШЕНИЕ

№ 92

гр. Благоевград, 16.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, VI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Димитър Р. Беровски

при участието на секретаря Ана Г. Г.
като разгледа докладваното от Димитър Р. Беровски Гражданско дело № 20231210100949 по описа за 2023 година
и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на Глава тринадесета от ГПК („Основно производство”).

Образувано е по искова молба, подадена от М. А. М., ЕГН *****, от гр. ***** чрез пълномощника си адвокат Е. Д. Й., със съдебен адрес гр.*****, адвокатска кантора Й. против „ДКУ-ИНКАСО“ ЕАД, ЕИК 204419026, със седалище и адрес на управление гр. *****, представлявано от *****.

Ищецът е предявил срещу ответното дружество осъдителен иск за сумата от 6972 лв. - представляваща главница – обезщетение по чл. 223, ал. 3 КТ в размер на брутното трудово възнаграждение на ищеца за срок от 6 месеца.

Изпълнена е процедурата по чл. 131 ГПК, като в рамките на 1-месечния срок за отговор на исковата молба такъв не е постъпил от страна на ответника.

На 14.06.2023 година ищецът чрез пълномощника си – адвокат Й. е посочил банкова сметка, по която ответното дружество може да заплати претендираната от ищеца сума, която молба е изпратена до ответното дружество.

На 20.06.2023 година отново е депозирана молба от ищеца, чрез пълномощника му – адвокат Й., с която уведомява съда, че на 17.06.2023 година ответникът е извършил плащане по посочената от ищеца банкова сметка в размер на 5100 лева. Сочи се, че по този начин ответното дружество частично признавало исковата претенция. Към молбата е представено препис извлечение от банковата сметка на ищеца.

На 11.07.2023 година е постъпила молба от адвокат Й., в качеството му на пълномощник на ищеца, в която сочи, че платената в хода на процеса от ответното дружество сума в размер на 5100 лева, представлява частично погасена сума до пълния претендиран размер от 6972 лева. Иска се от съда ответника да бъде осъден да заплати и законната лихва върху сумата от 5100 лева, считано от 17.02.2023 година до 17.06.2023 година, както и да бъде осъден да заплати разликата от 5100 лева до 6972 лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 17.02.2023 година до окончателното изплащане, както и сторените в производството разноски.

Ищецът твърди, че работел при ответното дружество повече от десет години, на основание сключен между страните трудов договор № 36 от 30.01.2012г., като първоначално наименованието на ответното търговско дружество било „ДСК Транс Секюрити“ АД, но от

месец февруари 2023г. наименованието на ответното дружество било променено на „ДКУ-ИНКАСО“ ЕАД. Сочи, че със Заповед на ответното търговско дружество №ЧР-213/07.02.2023г. и подадено от ищеца Заявление №ЧР-117/31.01.2023г. на основание чл. 325, ал. 1, т. 1 КТ трудовото правоотношение между страните било прекратено. Излага, че осигурителният му стаж към 16.02.2023г., от която дата било прекратено трудовото му правоотношение бил 40 години и 2 месеца, поради което смята, че към 16.02.2023г. бил придобил право на пенсиониране на основание чл.68а КСО. Поддържа, че това право бил придобил още на 10.08.2022г, като това обстоятелство не било взето предвид от ответното дружество и същото не му било начислило и заплатило обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ в размера на brutното трудово възнаграждение на ищеца за срок от 6 месеца в размер на 6972лв. Заявява, че към дата 16.02.2023г. /дата на прекратяване на трудовото правоотношение/ е придобил право на пенсия на основание чл.68а КСО, поради което, и с оглед на обстоятелството, че през последните десет години ищецът е работил при ответника счита, че има право на обезщетение по чл.223, ал. 3 КТ в размер на трудово възнаграждение за срок от 6 месеца в размер на 6972лв. Навежда, че в хода на процеса ответникът му бил платил частично претендираната сума, а именно 5100 лв.

Ответникът не е депозирал отговор на исковата молба. В първото по делото открито съдебно заседание изразява позиция, че искът над платената от него в хода на производство сума от 5100 лв. до пълния претендиран размер от 6972 лв. е неоснователен.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните, съобрази обстоятелствата по делото и приложимия закон, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

По повод подадената искова молба, предмет на разглеждане в настоящото производство е осъдителен иск по чл. 222, ал. 4 вр. ал. 3 КТ за сумата от 6972 лв., представляваща главница – обезщетение по чл. 223, ал. 3 КТ в размер на brutното трудово възнаграждение на ищеца за срок от 6 месеца.

Уважаването на исковата претенция в настоящия случай е детерминирано от кумулативното наличие на следните предпоставки: 1/ наличието на трудово правоотношение, породено от процесния трудов договор, по силата на който ищецът е имал качеството на работник или служител, а ответникът – на работодател; 2/ че е било прекратено трудовото правоотношение между страните; 3/ че ищецът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст преди прекратяване на трудовия договор; 4/ че е работил при същия работодател (ответника) през последните 10 години от трудовия му стаж; 5/ размерът на дължимото обезщетение и 6/ неизпълнение на ответника да заплати претендираната сума.

С оглед правилата за разпределение на доказателствената тежест в иския граждански процес (чл. 154, ал. 1 ГПК), ищцовата страна следва да установи наличието на първите пет от посочените изисквания. А в случай, че това бъде сторено, ответникът трябва да проведе доказване относно погасяването на своето задължение.

Именно в контекста на изложените принципни положения трябва да се потърси и разрешение на фактическите и на правните проблеми, които поставя разглежданият казус.

По делото от представените писмени доказателства се установява, че между ищеца и ответното дружество е съществувало трудово правоотношение, считано от 30.01.2012 г., като ищецът е заемал при ответника длъжността „охранител инкасо екип“. Със Заповед №ЧР-213/07.02.2023г. трудовото правоотношение е било прекратено по взаимно съгласие, считано от 16.02.2023г. Следователно към датата на прекратяване на процесното трудово правоотношение ищецът е имал над 10 години трудов стаж при ответника.

С разпореждане на ТП на НОИ на ищеца е била отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68а КСО, като ищецът е бил придобил това право на 10.08.2022г.

Ответникът-работодател не е бил изплатил към датата на прекратяване на трудовото правоотношение обезщетение на ответника по чл. 223, ал. 4 вр. ал. 3 КТ.

Ответникът-работодател е бил заплатил на ищеца частично претендираната сума, а именно 5100 лв. Това обстоятелство е безспорно между страните, като се установява и от приетите по делото писмени доказателства.

Основният спорен въпрос по делото е относно размерът на дължимото се от ответника обезщетение по чл. 223, ал. 4 вр. ал. 3 КТ. За изясняването на този спорен въпрос по делото бе приета и изслушана съдебно-счетоводна експертиза, както и Процедура за допълнително трудово възнаграждение в ответника "ДСК – Транс Секюрти" ЕАД; Документ за изплатено брутно трудово възнаграждение на ищеца за месец януари 2023 година; Копие на фиш от работна заплата за месец януари и месец февруари 2023 година, издадени от ответника ДКУ „Инкасо“ ЕАД.

Вещото лице е изготвило два варианта за изчисляване на обезщетението. И при двата варианта е взела за база последния пълен отработен месец преди прекратяване на трудовото правоотношение, а именно месец януари 2023г. В първия вариант вещото лице не е включило допълнителното трудово възнаграждение по чл. 4а и чл. 9 от приетата от ответника Процедура за допълнително трудово възнаграждение. В този първи вариант са включени основната работна заплата на ищеца в размер на 668,57 лв. и допълнителното трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит в размер на 40,11 лв. Съгласно този първи вариант брутното трудово възнаграждение за последния пълен отработен месец преди прекратяване на трудовия договор е 708,68 лв., или за 6 месеца обезщетението се равнява на 4946,76 лв. Във втория вариант на изчисление към основната работна заплата на ищеца в размер на 668,57 лв. и допълнителното трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит в размер на 40,11 лв. е включено и допълнителното трудово възнаграждение по възнаграждение по чл. 4а а и чл. 9 а от приетата от ответника Процедура за допълнително трудово възнаграждение в размер на 178 лв. Съгласно този втори вариант брутното трудово възнаграждение за последния пълен отработен месец преди прекратяване на трудовия договор е 886,68 лв., или за 6 месеца обезщетението се равнява на 6206,76 лв.

Съдът намира, че следва да приеме първия вариант на изчисленията на вещото лице, като аргументите за този извод са следните:

Съгласно разпоредбата на чл. 222, ал. 3 КТ при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяването, той има право на обезщетение от работодателя в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а ако е придобил при същия работодател или в същата група предприятия 10 години трудов стаж през последните 20 години- на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца, а съгласно ал. 4 това правило се прилага и когато при прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителът отговаря на условията за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а КСО.

Според установената по приложението на [чл. 222, ал. 3 КТ](#) съдебна практика на ВКС /[Решение № 100 от 8.07.2020 г.](#) по гр. д. № 4564/2019 г. на ВКС, IV ГО.; [Решение № 847 от 14.01.2011 г.](#) по гр. д. № 1558/2009 г. на ВКС, ГК, IV ГО, и [Решение № 55 от 12.03.2014 г.](#) по гр. д. № 4256/2013г. на ВКС, ГК, IV ГО/, основната работна заплата е възнаграждение за изпълнението на определените трудови задачи, задължения и отговорности, присъщи за съответното работно място или длъжност, в съответствие с приетите стандарти за количество и качество на труда и времетраенето на извършваната работа. Тя се определя от трудовия договор или в споразумението по [чл. 107 КТ](#), според прилаганата система на заплащане на труда. Допълнителните трудови възнаграждения са различни плащания: за трудов стаж и професионален опит, за по-висока лична квалификация, за нощен труд, за положен извънреден труд, за работа през почивни дни и дни на официални празници, за времето, през което работникът или служителът е на разположение на работодателя извън територията на предприятието и др. Допълнителните трудови възнаграждения с постоянен

характер са тези по [чл. 11 НСОПЗ](#)-за по-висока професионална квалификация (работник или служител, притежаващ образователна и научна степен "доктор" или научна степен "доктор на науките") и по [чл. 12 НСОПЗ](#)-за придобит трудов стаж и професионален опит. Те са задължителни за изплащане /[чл. 6, ал. 1, т. 1 НСОПЗ](#)/, когато са налице предпоставките за придобиване правото да се получават от конкретния работник или служител. Премияното възнаграждение /бонус/ за постигнати резултати-индивидуални или общи, е включено в заплатата над основното трудово възнаграждение. Когато заплащането на премията е регламентирано от правилата за работна заплата в предприятието и критерий за получаването ѝ е извършената работа (постигнати резултати), а не само времето, през което работникът е предоставил работната си сила, то се касае за възнаграждение над основната работна заплата по системата за заплащане на труда според изработеното-по [чл. 17, ал. 1, т. 2 НСОПЗ](#). То се дължи само, доколкото работодателят е определил условията и размера, в който ще се плаща, което следва от договорите и вътрешните правила по [чл. 13, ал. 1 НСОПЗ](#).

Допълнително възнаграждение, което не е в зависимост единствено от отработеното време, а се изплаща по преценка на работодателя според качеството на положения труд не е с постоянен характер по смисъла на [чл. 15, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата](#). Съобразно [чл. 15 НСОПЗ](#) допълнителни трудови възнаграждения с постоянен характер са тези, които се заплащат за образователна и научна степен и за придобит трудов стаж и професионален опит, както и тези допълнителни възнаграждения, които се изплащат постоянно заедно с полагащото се за съответния период основно възнаграждение и са в зависимост единствено от отработеното време. Целевите награди и премии поради предназначението си да стимулират трудовото участие и да наградят показан висок трудов резултат не спадат към допълнителните трудови възнаграждения с постоянен характер /[Решение № 55 от 12.03.2014 г. по гр. д. № 4256/2013 г. на ВКС, ГК, IV ГО](#)/.

Настоящият съдебен състав, като съобрази тази задължителна практика на ВКС, смята, че допълнителното трудово възнаграждение в размер на 178 лв. за последния пълен отработен месец преди прекратяване на процесния трудов договор (януари 2023г.), не следва да се включва в размера на базата по [чл. 228, ал. 1 КТ](#). Според приетата от работодателя Процедура за допълнително трудово възнаграждение, [чл. 2а](#), в дружеството се изплаща допълнително трудово възнаграждение с непостоянен характер за стимулиране на персонала в зависимост от постигнати резултати. Уредено е още, че допълнителното трудово възнаграждение се отчита само за действително отработени дни, като се изключват дните за платен годишен отпуск, отпуск за временна нетрудоспособност, за раждане и отглеждане на дете и други подобни. Според [чл. 4а от Процедурата](#), формирането на допълнителното трудово възнаграждение бива месечно и годишно, като месечното е за изпълнение на поставени задачи и проявена инициативност по време на работа през отчетния месец. В [чл. 9](#) е посочено, че служителите получават допълнителното трудово възнаграждение с непостоянен характер според постигнати резултати през месеца.

От посочените правила и клаузите на индивидуалното трудово правоотношение следва да се направи извод, че при определяне на размера на brutното трудово възнаграждение с оглед заплащането на обезщетение по реда на [чл. 222, ал. 3 КТ](#) следва да се вземат предвид само начисленията с постоянен характер. Допълнителното трудово възнаграждение по приетата от работодателя Процедура за допълнително трудово възнаграждение, предвид своето естество, не може да се отнесе към възнагражденията с постоянен характер.

С оглед така изложените съображения предявеният осъдителен иск за сумата от 4946,76 лв. следва да се отхвърли като погасен чрез плащане, извършено в хода на процеса, а за разликата над сумата от 4946,76 лв. до пълния предявен размер от 6972 лв. следва да се отхвърли като неоснователен.

Относно разноските:

При този изход от делото всяка една от страните има право на разноски. Искане за присъждане на разноски е направено и от двете страни. По отношения на тези искания

следва да се съобрази следното:

Отговорността за разноски в гражданския процес по правната си природа представлява гражданско облигационно правоотношение, в чието съдържание се включва правото на едната страна по делото да иска и корелативно обвързаното с това право задължение на другата страна да заплати разноските, сторени от страната, предизвикала неоснователно правния спор.

Ето защо и отговорността за разноски се разпределя в зависимост от изхода на делото. Според чл. 78, ал.1 ГПК, ищецът има право на разноски при уважаване на иска, а съгласно правилата на чл. 78, ал. 3 и ал. 4 ГПК, при отхвърляне на иска и при прекратяване на делото, право на разноски има ответникът. В разпоредбата на чл. 78, ал. 2 ГПК е уредено изключение от разрешението, дадено в ал. 1 на същия нормативен текст, като е предвидено, че и в случай на уважаване на иска разноските се понасят от ищеца, ако ответникът с поведението си не е дал повод за завеждане на делото и ако признае иска. По аргумент от противното, когато с поведението си ответникът е станал причина за завеждане на делото, но в хода на същото е заплатил претендираната сума, той няма право на разноски, а трябва да възмезди ищеца за направените от него съдебно-деловодни разходи (вж. изрично в този смисъл Определение № 232/07.05.2015 г. по ч. т. д. № 992/2015 г., II т. о. на ВКС, където е разгледана точно такава хипотеза). В настоящия случай е спорно дали ответникът е станал причина за завеждане на делото. Съдът намира, че ответникът е станал причина за предявяване на иска, тъй като е следвало да заплати претендираното обезщетение по чл. 223, ал. 4 вр. ал. 3 КТ към датата на прекратяване на процесното трудово правоотношение, т.е. преди подаване на исковата молба. В тази връзка следва да се има предвид, че извънпроцесуалното поведение на ответника е поводът за завеждането на делото, необходимостта от съдебна намеса по което отпада с погасяване от него на задължението, предмет на търсената с иска защита.

Горните принципни положения, пренесени в полето на настоящия казус, дават основание за извод, че ищецът има право на търсените от него разноски, съобразно погасената чрез извършеното в хода на процеса частично плащане.

На ищеца следва на основание чл. 78, ал. 1 ГПК да се присъдят съобразно уважената част от иска, претендираните и доказани разноски в размер на 638,56 лв. На ответника следва на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да се присъдят разноски в размер на 174,29 лв. (съобразно отхвърлената част от иска).

Ответникът, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, трябва да бъде осъден да заплати по сметка на Районен съд – гр. Благоевград държавната такса в размер на сумата от 197,87 лв.

Ръководейки се от изложените съображения, Районен съд – гр. Благоевград, Гражданско отделение

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като погасен чрез плащане, извършено в хода на процеса, иска по чл. 222, ал. 4 във вр. с ал. 3 КТ, предявен от ищеца М. А. М., ЕГН *****, от гр. ***** срещу ответника „ДКУ-ИНКАСО“ ЕАД, ЕИК 204419026, със седалище и адрес на управление гр. *****, представлявано от *****, с който се претендира ответникът да заплати на ищеца сумата от **4946,76 лв. (четири хиляди деветстотин четиридесет и шест лева и седемдесет и шест стотинки)**, представляваща обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца, като **ОТХВЪРЛЯ** като неоснователен иска за разликата над 4946,76 лв. до пълния претендиран размер от 6972 лв.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, „ДКУ-ИНКАСО“ ЕАД, ЕИК 204419026, със седалище и адрес на управление гр. *****, представлявано от ***** да заплати на М. А. М.,

ЕГН *****, от гр. *****, разноси в производството в размер на **638,56 лв. /шестстотин тридесет и осем лева и петдесет и шест стотинки/**.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, М. А. М., ЕГН *****, от гр. ***** да заплати на „ДКУ-ИНКАСО“ ЕАД, ЕИК 204419026, със седалище и адрес на управление гр. *****, представлявано от *****, разноси в производството в размер на **174,29 лв. /сто седемдесет и четири лева и двадесет и девет стотинки/**.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, „ДКУ-ИНКАСО“ ЕАД, ЕИК 204419026, със седалище и адрес на управление гр. *****, представлявано от *****, да заплати по сметка на Районен съд – гр. Благоевград сумата от **197,87 лв. /сто деветдесет и седем лева и осемдесет и седем стотинки/** представляваща държавна такса, дължима за производството по гр. д. № 949/2023г. на РС – гр. Благоевград.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Окръжен съд – гр. Благоевград в двуседмичен срок, считано от връчването на препис на страните по делото. Като въззивната жалба се подава чрез Районен съд – гр.Благоевград.

Съдия при Районен съд – Благоевград: _____